

משנה שלובה

המשניות הנלמדות השבוע (לפי הלוח היומי) עם רע"ב משולב

כה ניסן - א אייר, פסחים פ"ח מ"ד - פ"ט מ"ט

ראשון כה ניסן

פסחים פרק ח

ד

הממנה עמו אחרים בחלקו אחד מבני חבורה שהמנה אחרים על חלקו, בלא דעת חבורה, רשאי בני חבורה לתן לו את שלו, והוא אוכל משלו, והן אוכלין משלהן: כשאין בני חבורה לומר לו. טל את שלך וצא ואלך אתה וחבורה, שאין בני חבורה מתרצים להיות כל אלו הדעות בחבורתן. ואית ליה להאי תנא פסח נאכל בשתי חבורות:

ה

זב שראה שתי ראיות שטמא טמאת שבעה ואין טעון קרבן, שוחטין עליו בשביעי ואף על פי שלא העריב שמשו. והוא שטבל בשעת השחיטה, דהא חזי למיכל לאורתא. דדוקא טמא מת שחל שביעי שלו בארבעה עשר נדחה לפסח שני אף על גב דחזי למיכל לאורתא, כדכתיב (במדבר ט) ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ביום ההוא לא היו יכולים, הא לערב היו יכולים לאכל בפסח, ונדחו לפסח שני. אבל שאר טמאות אי חזי למיכל לאורתא שוחטים עליו, ואף על פי שלא העריב שמשו.

ראיה שליש לא חזי למיכל עד דמיתיה כפרה, שוחטין עליו בשמיני שלו אם חל שמיני שלו בערב פסח, אפלו לא הביא כפרתו. והוא שנתן קרבנותיו לבית דין.

שומרת יום בנגד יום הרואה תוך אחד עשר יום שבין נדה לנדה דבעיא לספר יום המחרת, שוחטין עליה בשני שלה שוחטין עליה ביום הספירה. דכיון שספירה מקצת היום מתרת לטבל. ואף על פי שמחורת הערב שמש שוחטין עליה. ראיתה שני ימים, שוחטין עליה בשלישי. והנה שראתה שלשה ימים רצופים בתוך אחד עשר יום וצריכה לספר שבעה נקיים ולהביא קרבן שוחטין עליה בשמיני:

שני כו ניסן

ו

האונן כל זמן שלא נקבר המת קרי אונן, ולאחר שנקבר כל יום המיתה הוא קרי אונן, ולילה שלאחריו הוא אונן מדרבנן. ולא העמידו דבריהם במקום כרת גבי פסח, הלכך שוחטין עליו, דלאורתא חזי, והמפקח את הגל שגפלו על אדם ואין ידוע אם ימצאו חי או מת, שוחטין עליו, דבחקת טהרה עומד עד שיודע שנטמא, וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מביית האסורים, והחולה והזקן שהן יכולין לאכל בנית, שוחטין עליהן בחבורת אחרים.

על פלן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שמא יביאו את הפסח לידי פסול שמא אונן למתו מתוך טרדו. ומפקח גל שמא ימצאו מת ונמצא שהאחיל על הטמאה. והחבוש שמא לא יצא. ובחבוש בבית האסורים של עובדי כוכבים מירי, שאף על פי שהבטיחוהו, שמא לא יוציאוהו, אשר פיהם דבר שוא. אבל חבוש על ידי ישראל, כגון לכופו להוציא אשה פסולה או לשלם ממון, שוחטין עליהם אפלו בפני עצמן אם הבטיחוהו להוציא, דשארית ישראל לא ידברו קרב. ואם בית האסורים בתוך ירושלים, אפלו בידי עובדי כוכבים שוחטין עליהם בפני עצמן, דאפשר דמעילי לפסח בבית האסורים ואכלי ליה התם. וחולה וזקן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שמא יכבד עליהם החלי ולא יכלו לאכל כזית.

לפיכך הואיל ובשעת שחיטה ראויין היו וזרקו הדם עליהם אם ארע בהן פסול כמו שאמרנו, פטורין מלעשות פסח שני, חוץ מן המפקח בגל ונמצא מת תחתיו, שצריך לעשות פסח שני, שהוא טמא מתחלתו שהיה טמא מתחלתו קדם שחיטה, שהרי האחיל על הטמאה משעה שהתחיל לפסח. והוא שהיה הגל עגל, דודאי האחיל עליו מתחלה. אבל אם היה הגל ארץ, שמא בשעת שחיטה עדין לא האחיל על הטמאה, ופטור מלעשות פסח שני:

ז

אין שוחטין את הפסח על היחיד דכתיב (דברים טז) לא תוכל לזבח את הפסח וכו', כלומר ביחיד, דברי רבי יהודה, ורבי יוסי מתיר. אפלו חבורה של מאה שאין יכולין לאכל בנית, אין שוחטין עליהן רבי יוסי קאמר לה, כלומר לא תליא מלתא אלא באכילה. יחיד וכול לאכל כזית, שוחטין עליו, מאה ואין כל אחד מהם יכולין לאכל כזית, אין שוחטין עליהם. והלכה כרבי יוסי.

ד

הפסח שבא בטמאה, לא יאכלו ממנו זבין דגבי טמא לנפש פתיב איש, דדרשינו מניה איש נדה ואין צבור נדחין, (אבל גבי זביה, אף צבור נדחין) וזבות נדות ויולדות. ואם אכלו, פטורים מן הכרת דאזכר קדשים בטמאת הגוף, דכתיב (ויקרא ז) כל טהור יאכל בשר, וסמיה ליה והנפש אשר תאכל בשר כו' וטמאתו עליו ונקרתה, בשר הנאכל לטהורים, טמאים חזבין עליו משום טמאה, ושאינו נאכל לטהורים, כגון פסח הבא בטמאה, אין טמאין חזבין עליו משום טמאה.

רבי אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש פוטר הזבין והזבות, אם נכנסו למקדש פטורים קשהפסח נדה מפני הטמאה, דכתיב (במדבר ה) וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש, בזמן שטמאי מתים משתלחין, זבין ומצרעים משתלחין, אין טמאי מתים משתלחין, אין זבין ומצרעים משתלחין. ותנא קמא לא דריש לקרא להכי, דכלהו אצטריכו לחלקם ממחנותיהם. ואין הלכה כרבי אליעזר:

ה

מה בין פסח מצרים לפסח דורות, פסח מצרים מקחו מבעשור, וטעון הזאה באגדת אזוב על המשקוף ועל שתי מזוזות, ונאכל בחפזון בלילה אחד, ופסח דורות נוהג כל שבעה. מתניתין חסורי מחסרא והכי קתני, ונאכל בחפזון בלילה אחד, וחמוצו כל היום, ופסח דורות חמוצו נוהג כל שבעה. דבפסח מצרים כתיב (שמות יג) ולא יאכל חמץ היום אתם יצאים, קרי ביה ולא יאכל חמץ היום שאתם יוצאים בלבד:

ששי ל ניסן

ו

אמר רבי יהושע, שמעתי מרבתי שתמורת הפסח קרבה שלמים אחר הפסח, ותמורת הפסח אינה קרבה ויש תמורת פסח שאינה קרבה היא עצמה שלמים, אלא תרעה עד שיפיל בה מום ותמכר וביא בדמיה שלמים, דמותר הפסח קרב שלמים, ואין לי לפרש שכחתי על איזו שמעתי תקרב, ועל איזו תרעה עד שתסתאב.

אמר רבי עקיבא, אני אפרש. הפסח שאבד והפריש אחר תחתיו ונמצא פסח ראשון קדם שחיטת השני, שהיה עומד לפניו בשעת שחיטה, הרי קבעתו שעת שחיטה בשם פסח, וזה שלא הקריבו דהוה בידים ולא יקרב הוא עצמו שלמים שנמצא קדם שחיטת הפסח, ירעה עד שישתאב שיפיל בו מום, שלא יהיה ראוי לקרבו, וימכר, ויקח בדמיו שלמים, וכן תמורתו אם המיר בו בהמת חלין אחרי כו'. אחר שחיטת הפסח, קרב שלמים למחר הפסח. כלומר ואם לאחר שחיטת השני נמצא, הרי לא קבעתו שעת שחיטה בשם פסח, ולא נדה בידים, ויקרב הוא עצמו שלמים, וכן תמורתו והוא הדין דמצי רבי יהושע למתני בפסח עצמו, יש פסח קרב ויש פסח שאינו קרב:

ז

המפריש נקבה לפסחו או זכר בן שתי שנים, ירעה עד שישתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה נותנים אותו המעות לתבה שבמקדש ומקריבין מהן עולות נדה. המפריש פסחו ומת, לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח דהוה ליה פסח שמתו בעליו ואין כאן מניין, אלא לשם שלמים:

שבת א אייר

ח

הפסח שנתערב בזבחים שלשה טלאים, אחד של פסח ואחד של אשם ואחד של עולה, שנתערבו בלן ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה, ובדמי היפה שבהן ממין זה, ויפסיד המותר מביתו. ויביא דלמי היפה שפסח. עולה, דשמה היפה עולה היה. ובדמי היפה שבהן אשם, דשמה היפה אשם היה. ובדמי היפה שבהן פסח, אם קדם הפסח נשתאבו כלן, ואם לאחר הפסח נשתאבו יביאם לשלמים, דשמה היפה פסח היה. ואותו מותר שצריך להוסיף על השני עד שיגיעו לדמי היפה, יפסיד משלו. וכיצד עושה, אם היפה שבהן שוה סלע, מביא שלש סלעים מביתו, ונוטל הסלע האחת ואומר, כל מקום שהיא העולה הרי היא מחללת על סלע ז', וביא ממנה עולה. ונוטל הסלע השניה ואומר, כל מקום שהוא אשם הרי הוא מחלל על סלע ז', וביא בו אשם. וכן לשלמים:

נתערב בבכורות נתערכ הפסח ככוכות. שמתו דמם ודם הפסח שוה, רבי שמעון אומר, אם חבורת כהנים, יאכלו כלן בו בלילה, שהבכור נאכל לכהנים. ויקרב פסח לשם פסח בכל מקום שהוא, ובכורות לשם בכורות בכל מקום שהן, ואף על פי שהן ממעטין בזמן אכילת הבכור, שהבכור נאכל לשני ימים ולילה אחד, ועכשיו אין אוכלין אותו אלא עד חצות קזמן הפסח, ונמצאו מביאין קדשים לבית הפסול, רבי שמעון סבר שיכולין להביא קדשים לבית הפסול. ורבנן פליגי עליה ואמרי ירעו כלן עד שישתאבו, וביא מעות בדמי היפה שבהן, כדאמרן בפסח שנתערב בזבחים. ואין הלכה כרבי שמעון:

ט

חבורה שאבד פסחה, ואמרה לאחד, צא ובקש את האבוד ושחט עלינו, והלך ומצא ושחט, והם לקחו ושחטו, אם שלו נשחט ראשון, הוא אוכל משלו, והם אוכלים עמו משלו הואיל והם אמרו לו שחט עלינו, על שלו הם נמנים ושלחם ישרף, דפסח בלא בעלים הוא, ואוכלין כלם משלו, ואם שלחן נשחט ראשון, הם אוכלין משלחן שהרי חזרו בהן מן האבוד ומשכו ודיקו ממנו, והוא אוכל משלו שהרי לא נמנה על שלחו.

ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט ראשון, או ששחטו שניהן כאחד, הוא אוכל משלו, והם אינם אוכלים עמו שמא שלחו נשחט ראשון ומשכו ודיקו מזה, ושלחן יצא לבית השרפה שמא שלו נשחט ראשון, ואין נמנין על השני, ופטורין מלעשות פסח שני דממה נפשך בראשון נמנו, ואכילה לא מעכבת.

אמר להן אותו היחיד שהלך לבקש את האבוד, אם אחרתי, צאו ושחטו עלי תמנוני עמכם ושחטו עלי. והם לא אמרו לו שחט עלינו. הלך ומצאו, ושחט, והן לקחו ושחטו, אם שלחן נשחט ראשון, הן אוכלין משלחן, והוא אוכל עמהן ושלחן ישרף. כיון שהמנוהו על שלחו הרי נמשך מן הראשון וחזר בו משליחותו. ואם שלו נשחט ראשון, הוא אוכל משלו, והן אוכלין משלחן.

ואם אינו ידוע איזה מהם נשחט ראשון, או ששחטו שניהם כאחד, הן אוכלין משלחן, והוא אינו אוכל עמהן, ושלחן יצא לבית השרפה שמא שלחו נשחט ראשון ונמשך [משלו, שהרי] עשאן שלוחין, ופטור מלעשות פסח שני דממה נפשך בראשון נמנה, ואכילה לא מעכבת.

אמר להן שחטו עלי אם אחרתי ואמרו לו בקש ושחט עלינו, אוכלין כלם מן הראשון דהוא שלוחם והם שלוחיו. ואם אין ידוע איזה מהן נשחט ראשון, שניהם יוצאין לבית השרפה ופטורים מפסח שני.

לא אמר להן ולא אמרו לו, אינן אחראין זה לזה. אינו מיניו בלתיים זה לזה. אין להם טענה זה על זה. אין חוששין איזה ראשון, אלא הוא אוכל משלו, והן אוכלין משלחו:

ניתן להשיג את הגליון במאגר העלוניים הממוחשב של 'דרשו', וכן במייל -

2711526@GMAIL.COM

הארות הערות ותיקוני טעויות יתקבלו בברכה